

Nuorten koulutus Helsingissä 2019

Suvi Määttä

Tilastoja
2019:15

Tiedustelut

Suvi Määttä, p. 040 588 7891
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)

Puhelin

09 310 36377

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 36293
kaupunkitieto.tilaukset@hel.fi

Kuviot ja taitto

Lotta Haglund

Verkossa

ISSN 2489-4311

Sisällys

Haku ja sijoittuminen peruskoulun jälkeisiin koulutuksiin	5
Haku perusasteen jälkeisiin koulutuksiin vuonna 2019	5
Peruskoulun jälkeinen sijoittuminen vuonna 2018	7
Opiskelijat toisella asteella Helsingissä	9
Opiskelijamäärien kehitys lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa.....	9
Toisen asteen koulutuksen keskeyttäminen	13
Lukio- ja ammatillisen koulutuksen tutkinnot ja opintojen kesto.....	14
Koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret.....	18
Yhteenveto.....	20
Laatuseloste	21

Vuosittain noin 5 000 helsinkiläisnuoren elämän yksi merkittävimmistä hetkistä on peruskoulun yhdeksännen luokan päättäminen ja siirtyminen peruskoulun jälkeisiin koulutuksiin. Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä peruskoulun yhdeksännellä luokalla tehtävät yhteishaun valinnat määrittävät pitkälti nuorten tulevia koulutuspolkuja sekä työllisyystilannetta. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan vajaalla seitsemällä prosentilla 8. ja 9. luokkalaisista Helsingissä ei ollut opintosuunnitelmia peruskoulun jälkeen. Noin viisi prosenttia tytöistä ja runsas kahdeksan prosenttia pojista ei tiennyt tai ei aikonut jatkaa opintojaan peruskoulun jälkeen. Tässä julkaisussa tarkastellaan helsinkiläisnuorten peruskoulun päättämisen jälkeisiä sijoitustietoja sekä hakemista toisen asteen koulutuksiin. Julkaisussa peilataan myös toisen asteen koulutuksen opiskelijamääriä, opintojen läpäisemistä tai keskeyttämistä. Lisäksi tarkastellaan ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien 20–29-vuotiaiden helsinkiläisnuorten määrää. Julkaisun eri tilastojen tuorein tieto vaihtelee vuosien 2017 ja 2019 välillä.

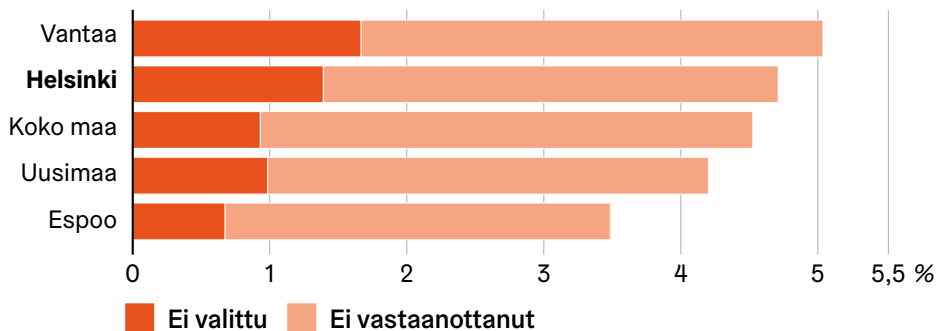
Haku ja sijoittuminen peruskoulun jälkeisiin koulutuksiin

Tässä osiossa tarkastellaan peruskoulun jälkeistä hakua ja sijoittumista. Ensin tarkastellaan peruskoulun 9.luokan päättäneiden hakua perusasteen jälkeisiin koulutuksiin vuonna 2019. Tämän jälkeen kuvataan tarkemmin peruskoulun jälkeistä välitöntä sijoittumista vuonna 2018.

Haku perusasteen jälkeisiin koulutuksiin vuonna 2019

Keväällä 2019 helsinkiläisistä alle 18-vuotiaista peruskoulun 9. luokan päättäneistä noin 98 prosenttia sai koulutuspaikan ja noin 94 prosenttia hakijoista otti paikan vastaan. Näin ollen 5,4 prosenttia helsinkiläisnuorista ei valittu tai he eivät ottaneet paikkaa vastaan (Kuvio 1). Tämä osuus on jonkin verran suurempi kuin muualla Uudellamaalla tai koko maassa, mutta pienempi kuin Vantaalla. Helsingin kaupungin ylläpitämistä peruskouluista valmistuneista 5,2 % ei valittu koulutukseen tai he eivät vastaanottaneet koulutuspaikkaa. Helsingissä peruskoulunsa päättäneiden (riippumatta kotikunnasta) vastaava osuus oli myös 5,2 %. Kyseiset tiedot ovat peräisin Opetushallituksen toisen asteen hakutilastoista, jotka eivät kata täysin koko perusasteen päättäneitä ikäluokkaa vaan mukana ovat hakuihin osallistuneet nuoret. Kyseisessä tilastossa tarkastellaan yhteishaussa valittuja ja paikan vastaanottaneita, mutta ei koulutuksessa aloittaneita.

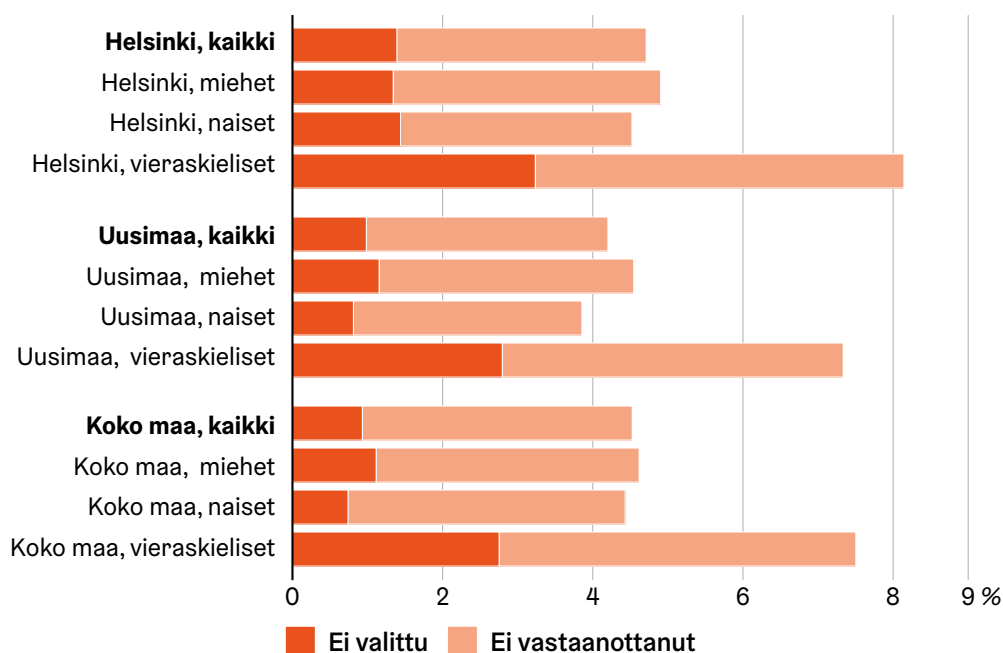
Kuvio 1. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuonna 2019 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus (ei valittu tai ei vastaanottanut) kaikista hakeneista 9. luokkalaisista kotikunnan mukaan

Sisältää ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. Tarkastelussa 9.-luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus. Tiedot haettu 4.12.2019.

Vieraskielisistä helsinkiläisnuorista noin kymmenen prosenttia ei vastaanottanut koulutuspaikkaa tai heitä ei valittu koulutukseen peruskoulun jälkeisissä hauissa (Kuvio 2). Vieraskieliset pojat (11,2 %) jäivät useammin ilman koulutuspaikkaa kuin vieraskieliset tytöt (8,6 %). Ilman opiskelupaikkaa jääneiden vieraskielisten osuus on pysynyt suurin piirtein samana viime vuosina Helsingissä. Kotimaankielisten keskuudessa ei ole sukupuolieroja ilman opiskelupaikkaa jääneissä. Kotimaankielisten tyttöjen osuus oli 4,3 % ja poikien puolestaan 4,7 %.

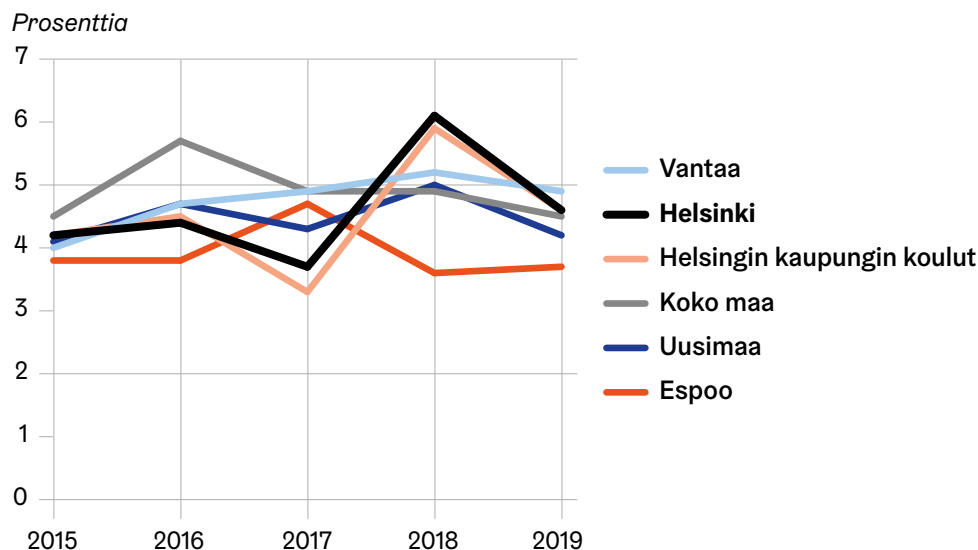
Kuvio 2. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuonna 2019 ilman koulutuspaikkaa jääneiden (ei valittu tai ei vastaanottanut) osuus kaikista hakeneista 9. luokkalaisista Helsingissä, Uudellamaalla ja koko maassa erikseen tarkasteltuna sukupuolittain ja äidinkielen mukaan

Sisältää ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. Tarkastelussa 9.-luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus. Tiedot haettu 4.12.2019.

Ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuudessa Helsingissä tapahtui muutos parempaan verrattuna vuoden 2018 tilanteeseen eli useampi nuori sai koulutuspaikan. Parantuneesta tilanteesta huolimatta vuoden 2019 osuus oli kuitenkin korkeampi kuin vuosina 2015–2017 (Kuvio 3). Kyseinen osuus oli myös hieman suurempi verrattuna muuhun Uuteenmaahan tai koko maahan.

Kuvio 3. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuosina 2015–2019 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kaikista hakeneista 9.-luokkalaisista peruskoulun sijaintialueen mukaan

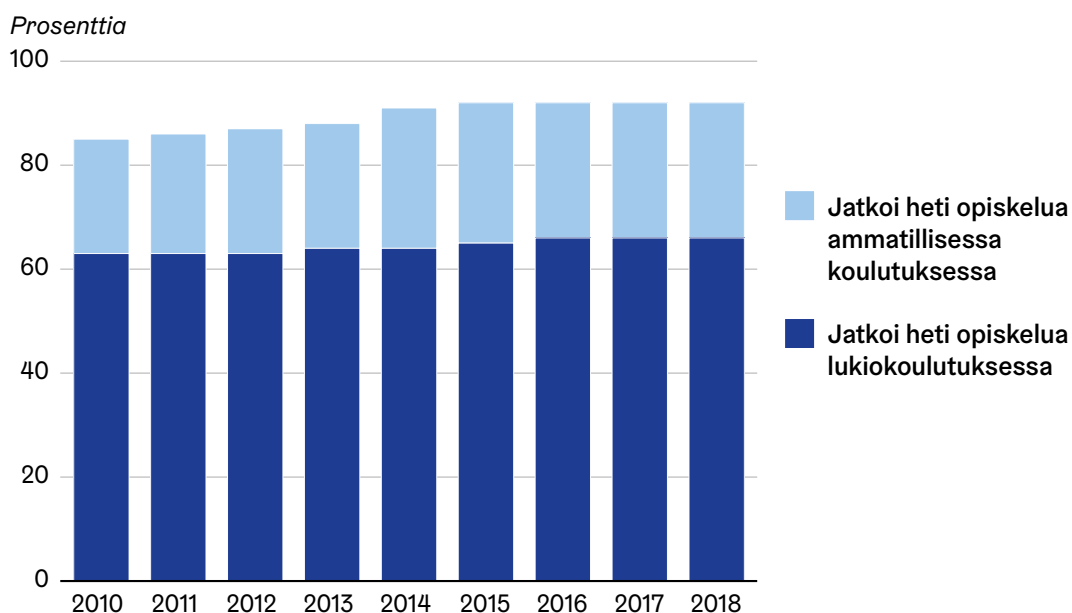
Sisältää ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. 9.-luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus. Tiedot haettu 4.12.2019.

Peruskoulun jälkeinen sijoittuminen vuonna 2018

Helsingissä peruskoulun 9.luokan päättäneiden välitön siirtyminen toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen on pysynyt samoissa lukemissa viime vuosien ajan (Kuvio 4). Runsas 90 prosenttia peruskoulun päättäneistä sijoittui valmistumisen jälkeen tutkintoon johtavaan koulutukseen eli lukioon tai ammatilliseen koulutukseen vuonna 2018. Tilanne oli parempi kuin vielä 2010-luvun alkupuolella. Parantunutta tilannetta selittää osittain muutokset yhteishaussa ja ammatillisten aloituspaikkojen määrän lisääminen.

Vajaa neljä prosenttia Helsingissä peruskoulun päättäneistä 9.luokan nuorista sijoittui joko valmistavaan tai valmentavaan koulutukseen tai kymppiluokalle vuonna 2018. Noin 66 prosenttia sijoittui lukioon ja puolestaan 26 prosenttia ammatilliseen koulutukseen. Näin ollen 96 prosenttia nuorista sijoittui johonkin koulutukseen välittömästi peruskoulun päättymisen jälkeen. Kokonaan erilaisten koulutuksien ulkopuolelle jäi Helsingissä peruskoulun päättäneistä neljä prosenttia eli 223 nuorta. Määrä on kasvanut edellisvuosista (185 nuorta vuonna 2017 ja 157 vuonna 2016). Myös suhteellinen osuus vuonna 2018 oli hieman korkeampi kuin edeltävinä kolmena vuotena. Vuosina 2015–2017 noin 3,5 prosenttia Helsingissä peruskoulun päättäneistä ei sijoittunut koulutuksiin välittömästi.

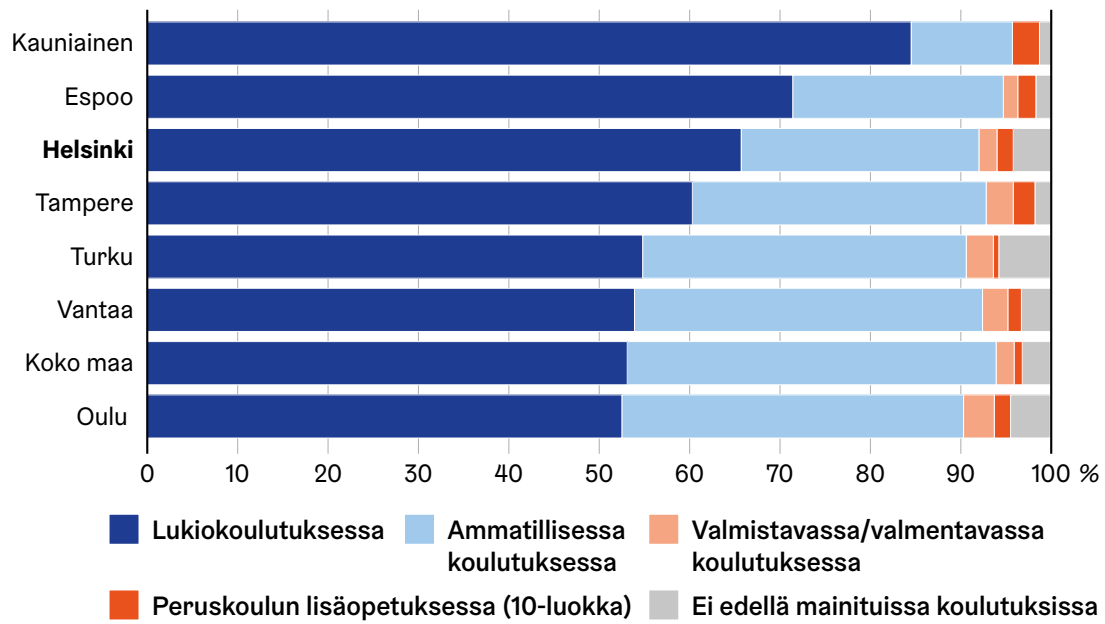
Kuvio 4. Helsingissä peruskoulun 9. luokan päättäneiden välitön sijoittuminen tutkintoon johtavaan koulutukseen vuosina 2010–2018

Lähde: Tilastokeskus.

Kun verrataan Helsingissä peruskoulun 9.luokan päättäneiden sijoittumistietoja muihin suuriin kaupunkeihin, pääkaupunkiseutuun tai koko maan tilanteeseen, on välitön sijoittuminen koulutukseen hieman heikompaa kuin koko maassa, Vantaalla, Espoossa, Tampereella tai Kauniaisissa (Kuvio 5). Koko maassa 97 prosenttia sijoittui välittömästi johonkin koulutukseen peruskoulun 9.luokan päättymisen jälkeen vuonna 2018. Helsingissä peruskoulun päättäneet sijoituivat koko maata yleisemmin lukiokoulutukseen, mutta huomattavasti harvemmin ammatilliseen koulutukseen.

Kuvio 5. Perusasteen 9. luokan keväällä 2018 päättäneiden sijoittuminen saman vuoden syksyllä peruskoulun sijaintikunnan mukaan

Lukiossa ja ammatillisessa opiskelevat tilastokeskuksen opiskelijarekisterin 20.9. tilanteen mukaan, valmistava ja lisäopetus oph:n hakurekisterin mukaan. Lähde: Tilastokeskus.

Opiskelijat toisella asteella Helsingissä

Tämä luku jakautuu kolmeen keskeiseen teemaan. Ensimmäisessä osiossa tarkastellaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijamääriä ja niiden kehitystä Helsingissä. Lukiokoulutuksen osalta tarkastelun kohteena on nuorten koulutusmuotoon osallistuvat ja ammatillisessa koulutuksessa puolestaan alle 25-vuotiaat opiskelijat. Tässä osiossa peilataan myös alueellista liikkuvuutta toisen asteen koulutuksessa.

Toisessa osiossa tarkastellaan 16–18-vuotiaiden helsinkiläisnuorten osallistumista toisen asteen koulutuksiin. Kun aiemmassa osiossa peilataan yleisesti nuoria opiskelijoita Helsingissä toisella asteella, tässä osiossa tarkastellaan tarkemmin nuoria, joiden kotikuntana on Helsinki.

Luvun kolmannessa osiossa tarkastellaan toisen asteen koulutuksen keskeyttämistä, tutkinnon suorittaneita sekä läpäisyä. Tässäkin osiossa tarkastelun kohteena on lukiokoulutuksen nuorten koulutusmuotoon osallistuvat ja ammatillisessa koulutuksessa puolestaan alle 25-vuotiaat opiskelijat.

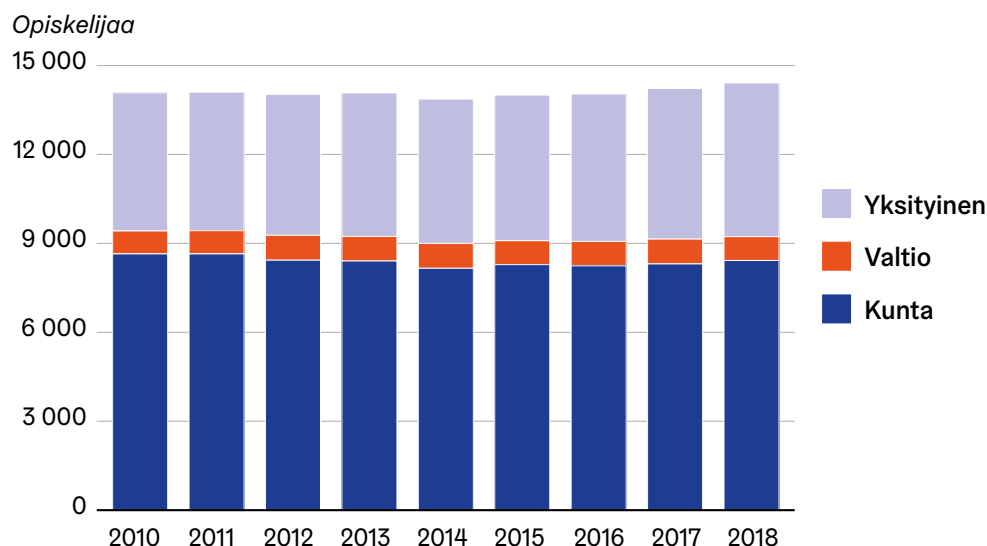
Opiskelijamäärien kehitys lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa

Tässä osiossa tutustutaan tarkemmin Helsingin toisen asteen opiskelijamäärien kehitykseen toisella asteella. Tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2018. Opiskelijamäärien kehitystä peilataan 2010-luvulla.

Vuonna 2018 Helsingissä opiskeli 14 412 lukiolaista nuorten koulutuksessa (Kuvio 6). Suurin osa heistä eli vajaa 90 prosenttia oli 16–18-vuotiaita ja melkein kaikki alle 21-vuotiaita. Lukiolaisista 58 prosenttia opiskeli kunnallisissa lukioissa, 36 prosenttia yksityisissä lukioissa ja loput kuusi prosenttia valtion lukioissa. Helsingissä oli vuonna 2018 enemmän lukiolaisia kuin aiemmin 2010-luvulla.

Hieman yli puolet (58 %) lukiolaisista oli naisia. Runsas kahdeksan prosenttia oli ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä oli 14 prosenttia. Vieraskielisten osuus lukiolaisista on noussut tasaisesti koko 2000-luvun ajan. Vielä vuonna 2010 vieraskielisiä lukiolaisia nuorten koulutuksessa oli noin kuusi prosenttia.

Kuvio 6. Lukiokoulutuksen nuorten koulutuksen opiskelijamäärät koulutuksen järjestäjän mukaan Helsingissä vuosina 2010–2018

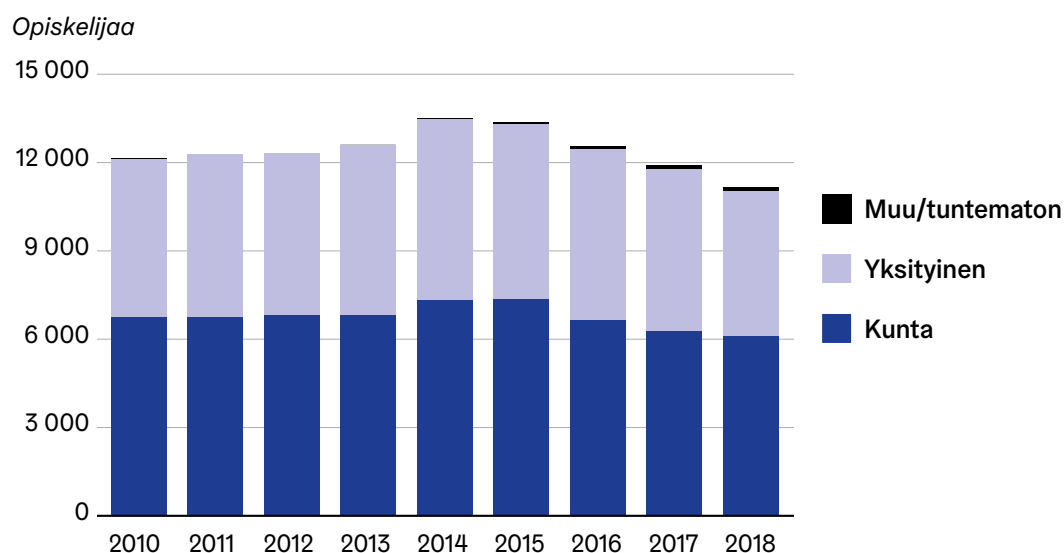

Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Vuonna 2018 runsas 11 000 alle 25-vuotiasta opiskelijaa suoritti ammatillista perustutkintoa Helsingissä (Kuvio 7). Heistä runsas puolet opiskeli kaupungin ylläpitämissä toimipisteissä. Puolet opiskelijoista oli naisia. Ruotsinkielisiä opiskelijoita oli runsas kuusi prosenttia. Viidennes opiskelijoista oli vieraskielisiä. Myös ammatillisessa koulutuksessa vieraskielisten määrä on kasvanut tasaisesti koko 2010-luvun. Esimerkiksi vuonna 2010 noin kymmenen prosenttia opiskelijoista oli vieraskielisiä.

Ammatillista perustutkintoa suorittavista hieman yli puolet (55 %) oli alle 25-vuotiaita vuonna 2018. Osuus on vähentynyt noin kymmenellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2010 verrattuna. Aikuisopiskelijoiden määrä ammatillista perustutkintoa suorittavien keskuudessa on siis kasvanut. Itseasiassa vuonna 2018 ammatillista perustutkintoa suorittavia alle 25-vuotiaita oli määrällisesti vähiten Helsingissä koko 2010-luvulla.

Kuvio 7. Ammatillista perustutkintoa suorittavat alle 25-vuotiaat opiskelijat koulutuksen järjestäjän mukaan Helsingissä vuosina 2010–2018

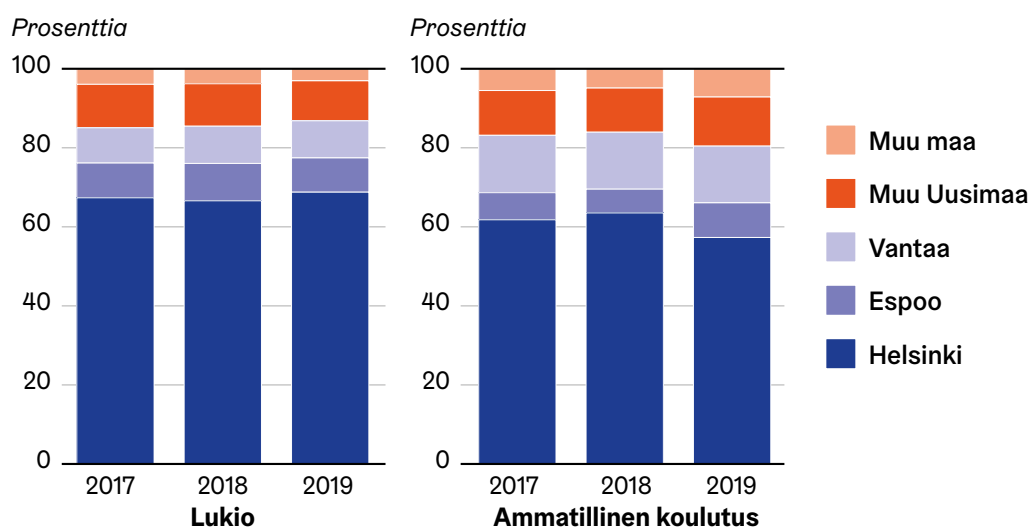

Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Alueellinen liikkuvuus

Helsingiläiset lukiot ja ammatilliset oppilaitokset houkuttelevat opiskelijoita myös kuntarajan yli. Suurin piirtein joka kymmenennen lukiopaikan vastaanottaneen kotikunta oli joko Vantaa, Espoo tai muu Uudenmaan kunta (Kuvio 8). Ammatilliseen koulutukseen Helsingissä osallistutaan hieman enemmän muilta paikkakunnilta. Runsaalla 14 prosentilla oli kotipaikkana Vantaa, vajaalla yhdeksällä prosentilla Espoo ja muualta Uudeltamaalta oli runsaat 12 prosenttia opiskelijoista. Helsingiläisten osuus oli 57 prosenttia ammatillisessa koulutuksessa paikan vastaanottaneista. Kyseiset prosenttiosuudet ovat pysyneet saman suuruisina viime vuosina.

Kuvio 8. Helsinkiin toisen asteen koulutuspaikan yhteishaussa vastaanottaneet peruskoulun 9. luokan päättäneet kotikunnan mukaan vuosina 2017–2019

Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

16–18-vuotiaat helsinkiläiset toisen asteen koulutuksessa

On yleisempää, että 16–18-vuotias helsinkiläisnuori on lukiossa kuin koko maassa keskimäärin (Taulukko 1). Helsinkiläisistä 16–18-vuotiaista noin 63 prosenttia suoritti tutkintoaan lukiossa vuonna 2018, kun vastaavasti koko maan 16–18-vuotiaista noin 51 prosenttia opiskeli lukiossa. Helsinkiläistyöistä noin 70 prosenttia oli lukiossa, kun puolestaan pojista noin 56 prosenttia. Koko maassa kyseisen ikäluokan pojista vajaa 42 prosenttia ja tytöistä 62 prosenttia oli lukiossa.

Helsingissä lukiokoulutukseen osallistuminen oli yleisintä ruotsinkielisillä (79 %). Suomenkielisistä lukiossa oli 67 prosenttia ja vieraskielisistä 44 prosenttia (Taulukko 2). Lukiokoulutukseen osallistuminen on yleistynyt tasaisesti koko 2010-luvun ajan. Varsinkin vieraskielisistä yhä useampi on lukiossa nykyään kuin aiemmin 2010-luvulla. Vieraskielisistä erityisesti naisten osuus lukiossa on kasvanut pitkin 2010-lukua. Vuonna 2018 puolet 16–18-vuotiaista vieraskielisistä naisista oli lukiossa.

On puolestaan harvinaisempaa, että helsinkiläinen nuori on ammatillisessa koulutuksessa kuin koko maassa keskimäärin. Vain noin 25 prosenttia 16–18-vuotiaista helsinkiläisistä oli ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2018, kun vastaavasti koko maassa melkein 41 prosenttia. Helsinkiläispojista noin 30 prosenttia oli ammatillisessa, kun puolestaan tytöistä 19 prosenttia. Suomenkielisistä ja vieraskielisistä 16–18-vuotiaista noin neljännes oli ammatillisessa koulutuksessa. Ruotsinkielisten osuus oli 15 prosenttia.

Taulukko 1. 16–18-vuotiaat nuoret toisen asteen koulutuksessa vuonna 2018

	16–18-vuotiaat henkilöä	Lukiossa, %	Ammatillisessa, %	Yhteensä opiskelijoina, %
Helsinki	16 097	63,2	24,9	88,1
Espoo	9 686	67,0	22,4	89,4
Vantaa	7 372	51,5	37,2	88,8
Helsingin seutu yhteensä	46 013	46,8	30,0	76,8
Suomi pl. Helsingin seutu	130 322	53,0	44,6	97,6
Suomi	176 335	51,4	40,8	92,2

Ammatillisen koulutuksen opiskelijat sisältävät ammatillisen peruskoulutuksen koko tutkinnon tai osatutkinnon opiskelijat, ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijat sekä oppisopimuskoulutuksen perus- tai lisäkoulutukseen osallistuneet opiskelijat. Opiskelijoiden määrä on ajankohdassa 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12.

Lähde: Tilastokeskus, Helsingin kaupunginkanslia.

Taulukko 2. Toisen asteen koulutuksessa olevat 16–18-vuotiaat helsinkiläiset äidinkielen ja sukupuolen mukaan vuonna 2018

	16–18-vuotiaat henkilöä	Lukiossa, %	Ammatillisessa, %	Yhteensä opiskelijoina, %
Yhteensä	16 097	63,2	24,9	88,1
Suomi	12 028	66,7	25,4	92,1
Ruotsi	984	79,4	15,1	94,5
Muu kieli	3 085	44,4	26,2	70,6
Miehet	8 045	56,1	30,9	87,0
Suomi	5 944	59,2	32,0	91,2
Ruotsi	493	74,8	18,3	93,1
Muu kieli	1 608	39,1	30,3	69,5
Naiset	8 052	70,3	19,0	89,3
Suomi	6 084	74,1	18,9	93,1
Ruotsi	491	83,9	12,0	95,9
Muu kieli	1 477	50,1	21,7	71,8

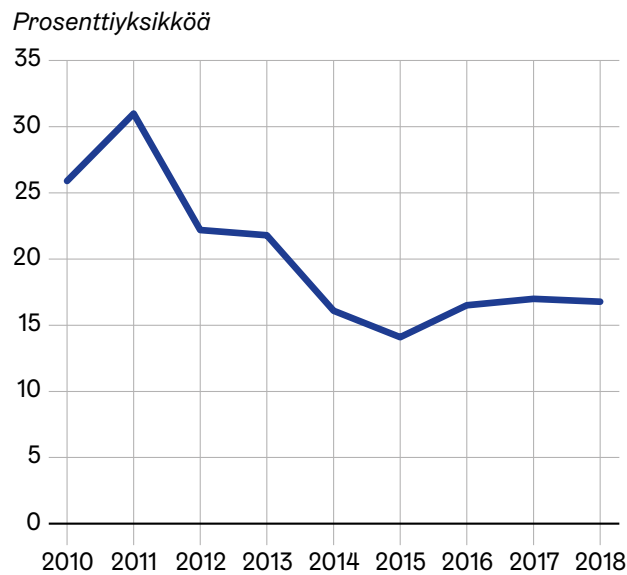
Ammatillisen koulutuksen opiskelijat sisältävät ammatillisen peruskoulutuksen koko tutkinnon tai osatutkinnon opiskelijat, ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijat sekä oppisopimuskoulutuksen perus- tai lisäkoulutukseen osallistuneet opiskelijat. Opiskelijoiden määrä on ajankohdassa 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12.
Lähde: Tilastokeskus, Helsingin kaupunginkanslia.

Toisen asteen koulutuksessa olevien helsinkiläisten 16–18-vuotiaiden osuus on pysynyt tasaisesti vajaassa 90 prosentissa viime vuosien ajan. Osuus on silti alhaisempi kuin koko maassa.

Helsinkiläisnuorten toisen asteen koulutukseen osallistuvuuden peruspiirien väliset erot ovat myös pysyneet tasaisena viimeiset kolme vuotta. Korkeimman ja matalimman osuuden saaneen peruspiirin välinen erotus on ollut vajaa 17 prosenttiyksikköä vuodesta 2016 alkaen. Silti peruspiirien välinen ero on kapeampi kuin vielä 2010-luvun alussa. Tämä parantunut tilanne selittyy sillä, että heikoimmin koulutukseen osallistuneiden alueiden nuoret ovat parantaneet osallistumistaan koulutukseen. Esimerkiksi vuonna 2011 matalimman alueen osallistavuusprosentti oli 66, kun vuonna 2018 vastaava prosentti oli noin 81.

Peruspiirien välillä esiintyy kuitenkin eroa siinä, että mihin toisen asteen koulutusmuotoon nuoret osallistuvat. Esimerkiksi Lauttasaaren 16–18-vuotiaista nuorista runsas 88 prosenttia osallistuu lukiokoulutukseen ja noin seitsemän prosenttia ammatilliseen koulutukseen. Vastaavasti Jakomäen peruspiirin nuorista 32 prosenttia on lukiokoulutuksessa ja 48 prosenttia ammatillisessa koulutuksessa.

Kuvio 9. Tutkintotavoitteisessa toisen asteen koulutuksessa olevien osuus peruspiirien 16–18-vuotiaista nuorista – matalimman ja korkeimman osuuden saaneen peruspiirin erotus vuosina 2010–2018

Opiskelijoiden määrä on vuosittain ajankohdassa 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12. Alle sadan 16–18-vuotiaan alueet eivät ole tarkastelussa. Lähde: Tilastokeskus, Helsingin kaupunginkanslia.

Toisen asteen koulutuksen keskeyttäminen

Hieman yli 90 prosenttia helsinkiläisnuorista saa jatko-opiskelupaikan peruskoulun päätettyään. Kuitenkin vain vajaa 90 prosenttia heistä opiskelee toisella asteella, sillä osa keskeyttää opintonsa. Tässä osiossa tarkastellaan tarkemmin toisen asteen koulutuksen keskeyttämistä. Tuoreimmat tiedot keskeyttämisestä ovat lukuvuodelta 2016–2017.

Kyseisenä lukuvuonna noin 5,6 prosenttia nuorista keskeytti lukiokoulutuksen Helsingissä. Noin kaksi prosenttia nuorista ei jatkanut opintojaan missään muussa koulutuksessa lukion opintojen keskeyttämisen jälkeen kyseisenä lukuvuotena. Kyseiset osuudet ovat suurin piirtein saman suuruisia verrattuna edeltäviin vuosiin (Kuvio 10). Kokonaisuudessaan lukio-opintojen keskeyttäminen Helsingissä on ollut 2010-luvulla vähäisempää kuin aiemmin 2000-luvulla. Lukion keskeyttäminen oli Helsingissä kuitenkin koko maata yleisempää, jossa noin kolme prosenttia nuorista keskeytti lukiokoulutuksen ja vajaa kaksi prosenttia nuorista ei jatkanut opintojaan missään muussa koulutuksessa lukion opintojen keskeyttämisen jälkeen. Helsingin keskeyttäneiden suurempaa osuutta selittää osin yksityiset kansainväliset lukiot, joiden opiskelijat ovat keskimääräistä liikkuvampia ja voivat vaihtaa asuinseutuaan useammin.

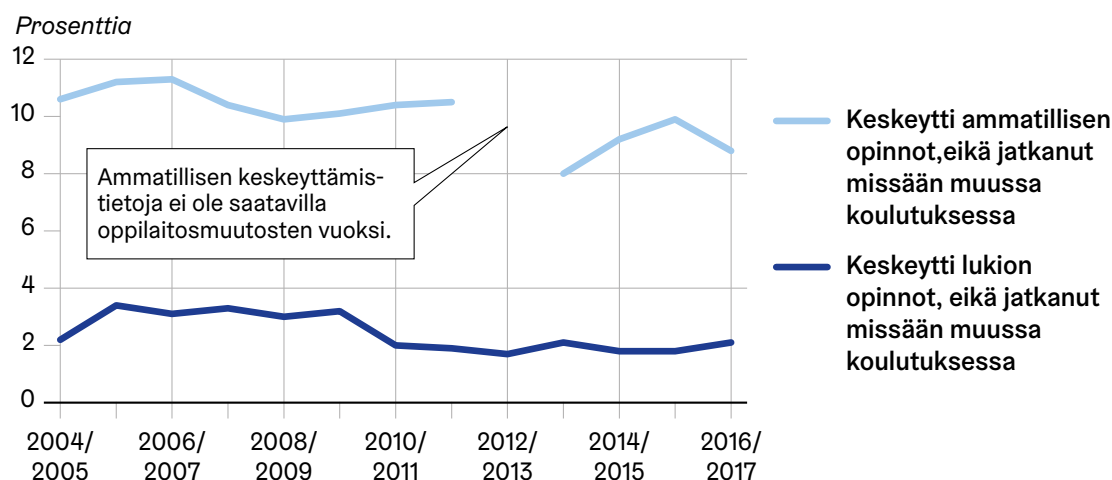
Helsingin kaupungin omissa lukioissa lukiokoulutuksen keskeyttäneiden osuus oli koko maan tasoa eli kolme prosenttia, kun puolestaan kokonaan opintonsa keskeytti noin kaksi prosenttia. Ruotsinkielisissä lukioissa lukiokoulutuksen keskeyttäminen oli harvinaisempaa, noin 2,4 prosenttia keskeytti lukiokoulutuksen lukuvuonna 2016–2017 ja kokonaan opinnot keskeytti 2,2 prosenttia opiskelijoista. Helsingin yksityisissä ja valtiollisissa lukioissa lukiokoulutuksen keskeyttäneiden osuus oli vajaa neljä prosenttia ja puolestaan kokonaan opiskelut kyseisenä lukuvuonna keskeyttäneiden osuus oli noin kolme prosenttia.

Lukio-opintojen keskeyttäminen oli yleisempää vieraskielisten keskuudessa, joista noin kymmenen prosenttia keskeytti lukio-opinnot ja runsas kolme prosenttia ei jatkanut opintojaan missään lukuvuoden aikana. Kotimaankielisistä vastaavat osuudet olivat vajaa viisi prosenttia lukiokoulutuksen keskeyttämisen osalta ja vajaa kaksi prosenttia kokonaan opintonsa keskeyttäneiden osalta.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opintojen keskeyttäminen oli lukiota yleisempää. Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelleista nuorista 12,5 prosenttia keskeytti opinnot Helsingissä sekä 8,8 prosenttia nuorista ei jatkanut missään muualla opintojaan. Kyseiset osuudet olivat hieman matalampia kuin edeltävänä kahtena lukukautena ja pääsääntöisesti matalampia kuin aiemmin 2000-luvulla. Koko maassa kymmenen prosenttia keskeytti opintonsa ammatillisessa oppilaitoksessa sekä vajaa seitsemän prosenttia nuorista ei jatkanut missään opintojaan lukuvuoden aikana. Helsingin kaupungin omistamassa oppilaitoksessa opintojen keskeyttäminen oli hieman yleisempää kuin Helsingissä keskimäärin tai koko maassa. Noin 14,3 prosenttia keskeytti opintonsa ja 9,4 prosenttia ei jatkanut opintojaan missään oppilaitoksessa.

Kotimaankielisistä noin 13,5 prosenttia keskeytti ammatilliset opintonsa lukuvuonna 2016–2017 ja puolestaan 9,5 prosenttia ei jatkanut opintojaan missään muualla lukuvuoden aikana. Vieraskielisten keskuudessa keskeyttäminen oli harvinaisempaa. Vieraskielisistä 9,5 prosenttia keskeytti ammatilliset opintonsa ja 6,6 prosenttia ei jatkanut opintojaan missään lukuvuoden aikana. Osuudet ja eroavaisuudet kieliryhmien välillä ovat olleet saman suuruiset viime vuosien aikana.

Kuvio 10. Lukuvuoden aikana lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden osuus koko opiskelijamäärästä, Helsingissä opiskelevat

Nuorten koulutus lukiokoulutuksessa, perustutkinnon oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijat ilman erityisoppilaitoksia ammatillisessa koulutuksessa. Keskeyttäneiden lukumäärä on kerätty ajalta 21.9.–20.9. ja sitä verrataan 20.9. opiskelijamäärään lukuvuosittain. Lähde: Tilastokeskus.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen tutkinnot ja opintojen kesto

Tässä osiossa kerrotaan tarkemmin toisen asteen koulutuksesta valmistuneiden määristä sekä tarkistellaan opintojen kestoa toisella asteella. Tuoreimmat tutkinnon suorittamistiedot ovat vuodelta 2018. Tutkinnon läpäisemistä tarkastellaan kolme tai neljä vuotta tutkinnon aloittamisen jälkeen.

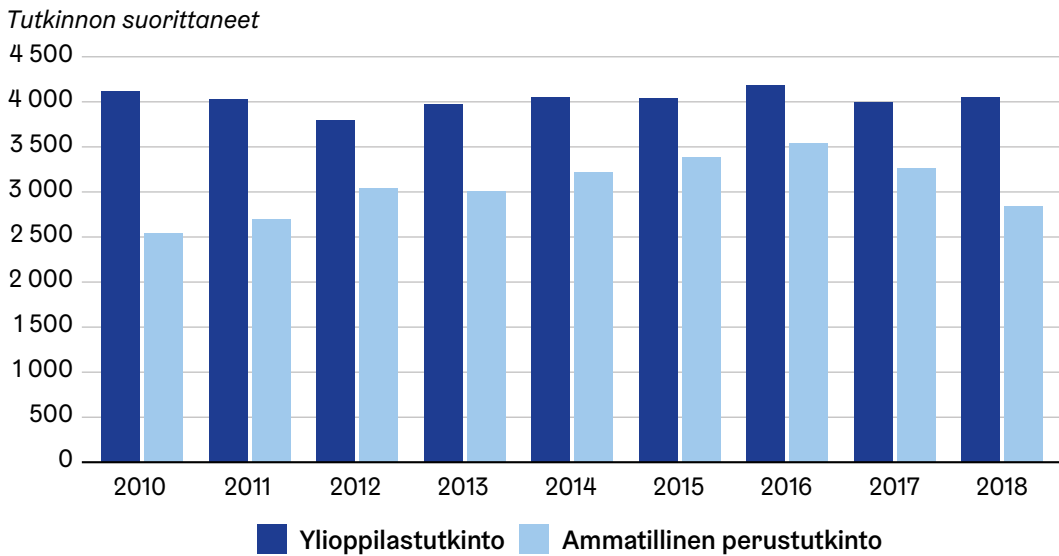
Vuonna 2018 suoritettiin noin 4 000 ylioppilastutkintoa Helsingissä nuorten koulutusmuodossa (Kuvio 11). Tutkinnoista suurin osa eli 97 prosenttia oli ylioppilastutkintoja ja loput kansainvälisiä tutkintoja. Tyttöjen osuus ylioppilastutkinnon suorittaneista oli 60 prosenttia.

Puolestaan ammatillisia perustutkintoja Helsingissä suoritettiin runsas 2800, kun tarkasteltiin vain alle 25-vuotiaita tutkinnon suorittaneita. Tutkinnon suorittaneiden määrä oli vähemmän kuin edeltävinä viitenä vuotena. Näistä tutkinnoista noin 2600 oli opiskel-

tu oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa. Noin 54 prosenttia alle 25-vuotiaista ammatillisen perustutkinnon suorittaneista Helsingissä oli naisia.

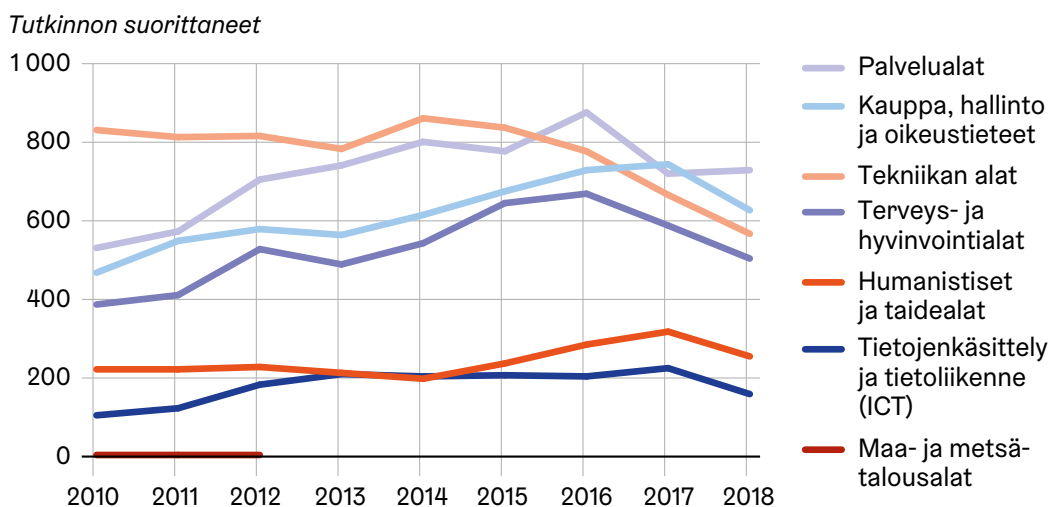
Neljännes ammatillisen perustutkinnon tutkinnoista suoritettiin palveluilla sekä runsas viidennes kauppaa-, hallinto-, ja oikeustieteen alalla (Kuvio 12). Naisilla yleisimmät tutkinnot olivat terveyden- ja hyvinvoinnin ala sekä palveluala, joista molemmista valmistui noin 29 prosenttia. Myös noin joka neljännnes suoritetuista tutkinnoista naisten keskuudessa oli kauppaa-, hallinto- ja oikeustieteistä. Puolestaan joka kolmannes miesten suorittama tutkinto oli tekniikan alalta. Lisäksi neljännnes tutkinnon suorittaneista miehistä valmistui joko palvelualalta tai kauppaa-, hallinto-, tai oikeustieteiden alalta.

Kuvio 11. Ylioppilastutkinnon lukion nuorten koulutuksesta sekä alle 25-vuotiaat ammatillisen perustutkinnon suorittaneet Helsingissä vuosina 2010–2018

Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Kuvio 12. Alle 25-vuotiaat ammatillisen perustutkinnon suorittaneet koulutusaloittain Helsingissä vuosina 2010–2018

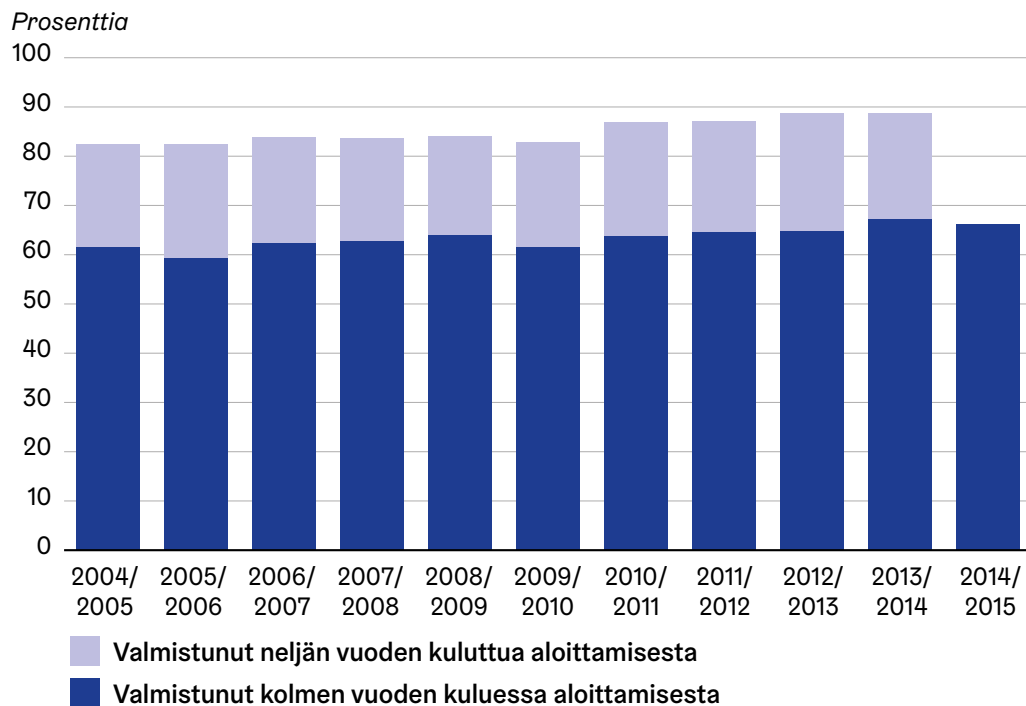

Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Toisen asteen koulutuksen läpäisy

Helsingissä lukion nuorten koulutuksen lukuvuonna 2014–2015 aloittaneista 66 prosenttia oli suorittanut tutkinnon kolmen vuoden kuluttua (Kuvio 13). Kyseinen tutkinnon suorittaneiden prosenttiosuus oli toiseksi suurin koko 2000-luvun aikana. Ainoastaan edeltävänä lukuvuonna aloittaneista valmistui hieman enemmän lukiolaisia kolmen vuoden kuluttua. Silti osuus oli huomattavasti pienempi kuin koko maassa, jossa 74 prosenttia nuorista suoritti tutkinnon kolmessa vuodessa. Lukiokoulutus venyykin Helsingissä neljään vuoteen. Neljässä vuodessa lukiokoulutuksen oli suorittanut noin 89 prosenttia nuorista, jotka olivat aloittaneet lukiokoulutuksen lukuvuonna 2013–2014. Kyseinen Helsingin osuus oli saman suuruinen kuin koko maassa. Puolestaan Helsingin kaupungin ylläpitämissä lukioissa noin 62 prosenttia oli suorittanut tutkinnon kolmessa vuodessa ja 88 prosenttia neljässä vuodessa. Lukion läpäisyprosentissa ei ole havaittavissa suurempia eroja tyttöjen ja poikien välillä.

Kuvio 13. Tutkinnon suorittaneiden kumuloituvaa osuutta lukion nuorten koulutuksen syksyllä aloittaneista kolme ja neljä vuotta opintojen aloittamisen jälkeen Helsingissä

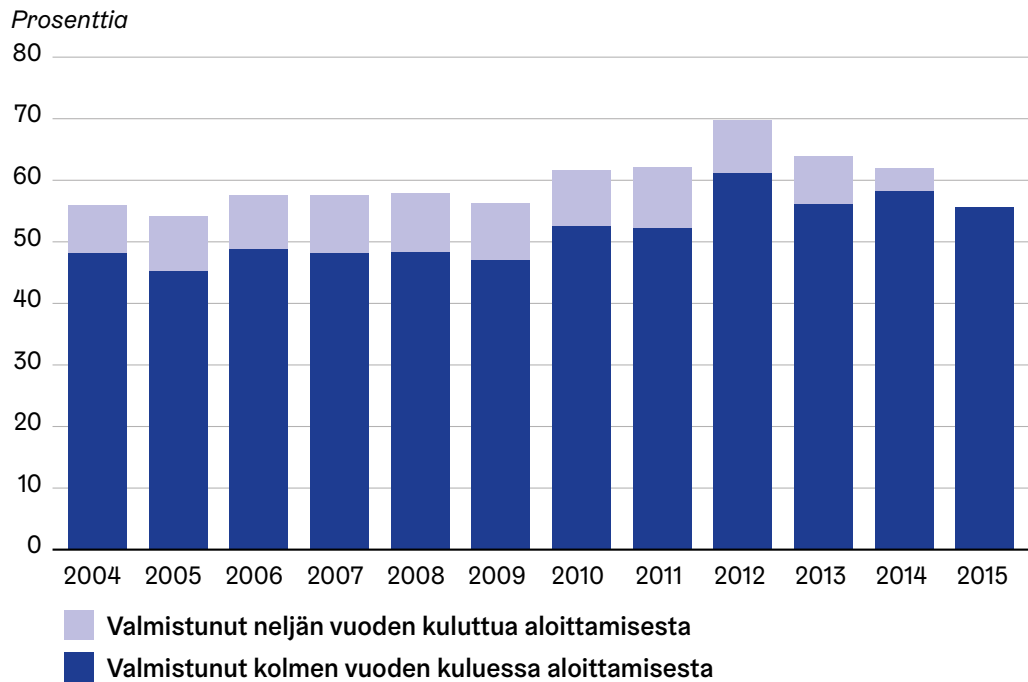
Tutkinnon suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Ammatillisen perustutkinnon vuonna 2015 aloittaneista alle 25-vuotiaista noin 56 prosenttia oli suorittanut tutkinnon kolme vuoden kuluttua (Kuvio 12). Vastaava osuus koko maassa puolestaan oli 53 prosenttia. Ero tutkinnon suorittamisessa kolmessa vuodessa Helsingin ja koko maan välillä on kaventunut reippaasti viime vuosina. Vuonna 2015 Helsingissä aloittaneista suurempi osuus valmistui kolmessa vuodessa kuin muualla maassa, mikä oli ensimmäistä kertaa tarkastelujakson aikana eli vuodesta 2004 alkaen.

Helsingin kaupungin ylläpitämässä oppilaitoksessa kolmessa vuodessa läpäisseiden osuus oli 47 prosenttia. Tytöt suorittivat tutkinnon useammin kolmessa vuodessa kuin pojat. Tytöistä runsas 60 prosenttia teki tutkinnon kolmessa vuodessa, kun pojista 46 prosenttia.

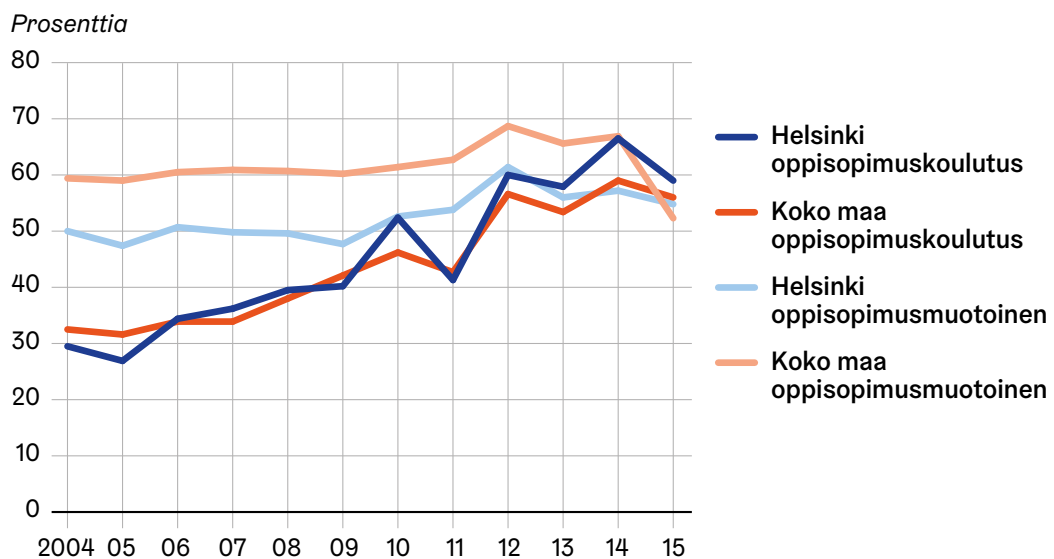
Tutkinnon kolmessa vuodessa suorittaneiden osuus oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa Helsingissä oli noin 55 prosenttia ja puolestaan oppisopimusmuotoisessa noin 59 prosenttia (Kuvio 15). Sekä oppisopimus- että oppilaitosmuotoisesta koulutuksesta valmistuttiin yleisemmin kolmessa vuodessa Helsingissä kuin koko maassa.

Kuvio 14. Tutkinnon suorittaneiden kumuloitua osuus ammatilliseen perustutkintoon johtavan koulutuksen aloittaneista kolme ja neljä vuotta opintojen aloittamisen jälkeen, alle 25-vuotiaat

Tutkinnon suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Kuvio 15. Tutkinnon suorittaneiden osuus kolme vuotta opintojen aloittamisen jälkeen oppilaitosmuotoisessa ja oppisopimuskoulutuksessa, perustutkintoa suorittavat alle 25-vuotiaat

Tutkinnon suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

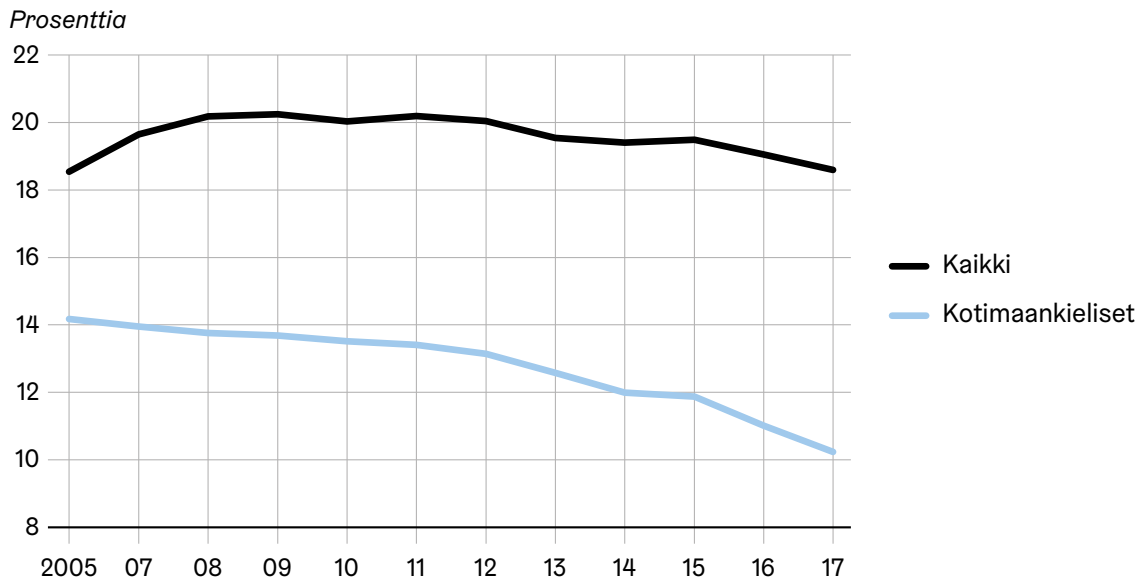
Koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret

Helsingiläisistä 20–29-vuotiaista nuorista aikuisista ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa oli yhteensä 20 417 henkilöä eli 18,6 prosenttia vuoden 2017 lopussa. Näissä tilastotiedoissa ei kuitenkaan ole tarkkaa ja kattavaa tietoa esimerkiksi ulkomailla suoritetuista tutkinnoista tai ulkomailta Helsinkiin muuttaneiden koulutustaustoista, minkä takia on mielekkäämpää tarkastella kotimaankielisten osuuksia. Kotimaankielisistä 20–29-vuotiaista ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa oli 9 326 helsinkiläistä eli noin kymmenen prosenttia kyseisestä ikäluokasta. Osuus oli hieman pienempi kuin koko maassa (11,5 %). Osa 20–29-vuotiaista voi kuitenkin edelleen opiskella peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Jos tarkastellaan kyseisen ikäluokan helsinkiläisnuoria, jotka eivät opiskele, puuttuu peruskoulun jälkeinen tutkinto noin 14,6 prosentilta. Kotimaankielisten keskuudessa osuus oli noin 8 prosenttia. Kyseinen osuus oli laskenut verrattuna aiempaan tilanteeseen 2010-luvulla.

Yhä useammalla 20–29-vuotiaalla helsinkiläisellä on perusasteen jälkeinen tutkinto nykyään verrattuna aiempaan tilanteeseen 2000-luvulla (Kuvio 16). Esimerkiksi vuonna 2005 noin 14 prosentilla 20–29-vuotiaista kotimaankielisistä helsinkiläisistä ei ollut perusasteen jälkeistä tutkintoa, kun vastaava osuus oli siis 10 prosenttia vuonna 2017. Tilanne on parantunut varsinkin miesten keskuudessa ja sukupuolten väliset erot perusasteen jälkeisen tutkinnon puuttumisen suhteen ovat kaventuneet kotimaankielisten keskuudessa. Perusasteen jälkeisen tutkinnon puuttuminen on kuitenkin yleisempää miesten keskuudessa kuin naisilla (Kuvio 17). Kotimaankielisistä helsinkiläismiehistä noin 13 prosentilta puuttui perusasteen jälkeinen tutkinto vuonna 2017, kun vastaava osuus oli vajaa kahdeksan prosenttia naisilla. Vielä vuonna 2005 noin 19 prosentilla kyseisen ikäluokan miehistä ei ollut perusasteen jälkeistä tutkintoa eli vuoteen 2017 mennessä ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien miesten osuus on laskenut noin kuusi prosenttiyksikköä. Vastaavasti naisten osalta laskua on tapahtunut kymmenestä prosentista vajaaseen kahdeksaan prosenttiin. Varsinkin 20–24-vuotiailla helsinkiläismiehillä on yhä useammalla perusasteen jälkeinen tutkinto suoritettuna nykyään verrattuna tilanteeseen aiemmin 2000-luvulla.

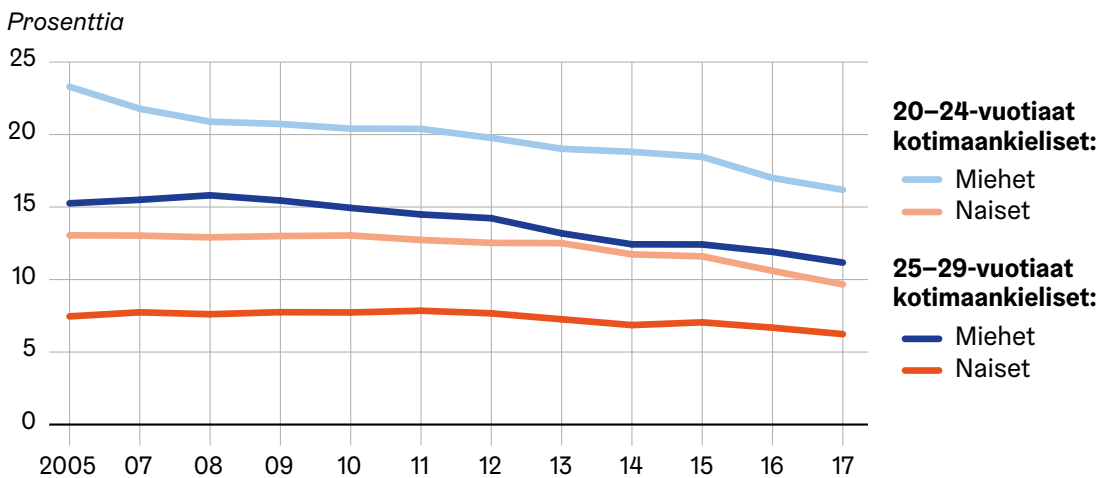
On kuitenkin huomioitava, että muutos perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittamisen yleisyydessä on vähäistä, kun huomioidaan koko 20–29-vuotias helsinkiläisväestö. Vuonna 2010 perusasteen jälkeinen tutkinto puuttui 20 prosentilta kyseisen ikäluokan väestöstä, kun puolestaan vuonna 2017 osuus oli 18,6 prosenttia. Laskua on siis tapahtunut vain 1,5 prosenttiyksikköä. Monilla ulkomaalaistaustaisilla nuorilla on koulutustilanne heikompi verrattuna kotimaankielisiin, mutta myös monien ulkomaalaistaustaisten koulutustaustoista ei ole tarkkaa tietoa tilastoissa. Näin heidän tiedot voivat olla tuntemattomia tilastoissa, vaikka he olisivatkin suorittaneet perusasteen jälkeisen tutkinnon muualla kuin Suomessa.

Kuvio 16. Ilman perusasteen tutkintoa olevien osuus helsinkiläisistä 20–29-vuotiaista vuosina 2005–2017

Lähde: Tilastokeskus.

Kuvio 17. Ilman perusasteen tutkintoa olevien kotimaankielisten 20–29-vuotiaiden helsinkiläisten osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuosina 2005–2017

Lähde: Tilastokeskus.

Yhteenveto

Melkein kaikki helsinkiläisnuoret sijoittuvat johonkin koulutukseen peruskoulun yhdeksännen luokan jälkeen. Suurin osa nuorista päätyy toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Noin viittä prosenttia helsinkiläisnuorista ei valittu tai he eivät ottaneet vastaan koulutuspaikkaa yhdeksännen luokan päättymisen jälkeen. Kyseinen osuus on kaksinkertainen vieraskielisten helsinkiläisten keskuudessa. Silti vieraskielisten määrä Helsingin toisen asteen koulutuksissa on lisääntynyt reippaasti koko 2010-luvun ajan. Myös yhä useampi vieraskielinen helsinkiläisnuori osallistuu toisen asteen koulutukseen nykyään kuin aiemmin 2010-luvulla.

Vuonna 2018 aiempaa useampi helsinkiläisnuori suoritti lukio-opintoja, kun puolestaan ammatillisen perustutkinnon suorittavien alle 25-vuotiaiden määrä oli matalin koko 2010-luvulla. Myös ammatillisen perustutkinnon valmiiksi suorittaneiden määrä oli matalampi kuin edeltävänä viitenä vuotena. Puolestaan ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä on pysynyt tasaisesti 4 000 vuosittaisen valmistuneen kieppeillä.

Ylioppilastutkinnon suorittaminen kolmessa vuodessa on pysynyt viime vuosina aiempaa yleisempänä Helsingissä peilattuna tilanteeseen 2010-luvun alkupuolella. Helsingissä on kuitenkin tavallisempaa suorittaa tutkinto neljässä vuodessa kuin koko maassa. Lukuvuonna 2016–2017 lukio-opintojen keskeyttäminen pysyi samalla tasolla kuin edeltävinä vuosina eli noin viidessä prosentissa. Osuus on kuitenkin pari prosenttiyksikköä suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Runsas puolet nuorista suorittaa ammatillisen perustutkinnon kolmessa vuodessa Helsingissä. Kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden osuus onkin ensimmäistä kertaa Helsingissä yleisempää kuin koko maassa. Vaikka aiempaa harvempi helsinkiläisnuori keskeyttää ammatillisen koulutuksen nykyään, ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen Helsingissä on yleisempää kuin lukiokoulutuksen.

Ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien nuorten osuus Helsingissä on vähentynyt aiempaan tilanteeseen verrattuna. Vieraskielisten keskuudessa on yleisempää peruskoulun jälkeisen tutkinnon puuttuminen verrattuna kotimaankielisiin. Sukupuolten väliset erot tutkinnon puuttumisen suhteen ovat kaventuneet pitkin 2000-lukua, mutta silti useammalta nuorelta mieheltä puuttuu perusasteen jälkeinen tutkinto verrattuna naisiin.

Laatuseloste

Aineisto

Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin ja opetushallinnon ylläpitämään Vipunen-tietokannan tietoihin. Tilastokeskuksen tiedot on haettu sekä avoimista tietokannoista että maksullisista tietokannoista. Aineistona on myös käytetty kaupungin Tilastokeskuksesta tilaamaa koulutusilastoaineistoa. Opetushallinnon Vipunen-tietokanta on opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämä avoin tilastotietokanta. Tilastolliset määrittelyt ja tehdyt rajaukset on selostettu jokaisen osion kohdalla. Tuorein tieto vaihtelee tilastoittain.

Edelliset tiedot

Helsingin kaupunginkanslian tilastoja 2018:23.